

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์นโยบายการพยุงราคาและการให้การอุดหนุนปุ๋ย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลืองของเกษตรกรในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายวีระศักดิ์ สมยานะ

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร ศรีบุญเรือง ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. คณิต เศรษฐเสถียร กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. พิชิต ธานี กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิเคราะห์นโยบายพยุงราคาและนโยบายให้การอุดหนุนปุ๋ยเพื่อเพิ่มการผลิตถั่วเหลืองภายในประเทศโดยใช้แนวคิดการวัดผลตอบแทนทางสังคมสุทธิที่เกิดขึ้นจากการใช้นโยบายทั้งสองนั้นมาเปรียบเทียบกัน ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิเชิงมหภาคในการผลิตถั่วเหลืองของประเทศ ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากนโยบายข้างต้นจะนำมาสู่การศึกษาถึงผลกระทบของนโยบายที่ให้ผลตอบแทนสุทธิมากกว่าที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรโดยอาศัยการประมาณสมการค่าไรมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยข้อมูลปฐมภูมิที่ศึกษาได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ นั้นเป็นข้อมูลการผลิตถั่วเหลืองของเกษตรกรปีการผลิต 2541/42 จำนวน 169 ราย แยกเป็นเกษตรกรกลุ่มที่ได้อยู่ภายใต้นโยบายที่เหมาะสมจำนวน 94 ราย และกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ภายใต้นโยบายจำนวน 75 ราย

ผลการศึกษาพบว่า การใช้นโยบายทั้งสองจะทำให้ได้มาซึ่งผลตอบแทนสุทธิทางสังคมที่มีค่าติดลบ กล่าวคือ นโยบายให้การอุดหนุนปุ๋ยแก่ผู้ผลิตถั่วเหลืองจะทำให้ผลตอบแทนสุทธิทางสังคมติดลบเท่ากับ 14,957.76 พันล้านบาท โดยผลได้ของผู้ผลิตจะมีค่าเท่ากับ 90.93 พันล้านบาท ในขณะที่รัฐบาลต้องแบกรับต้นทุนในการจัดหาปุ๋ยราคาถูกให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองมีมูลค่าเป็นเงินสูงถึง 15,048.70 พันล้านบาท ส่วนนโยบายการพยุงราคาถั่วเหลืองจะให้ผลตอบแทนสุทธิ

ทางสังคมติดลบน้อยกว่า เท่ากับ 42.69 พันล้านบาท โดยทำให้ผู้ผลิตมีผลตอบแทนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 128.29 พันล้านบาท ในขณะที่รัฐบาลต้องแบกรับต้นทุนในการพยุงราคาถั่วเหลืองให้แก่เกษตรกร เป็นเงิน 170.99 พันล้านบาท ดังนั้นการพยุงราคาถั่วเหลืองจึงเป็นนโยบายที่มีความเหมาะสมมากกว่าในการนำมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตถั่วเหลืองภายในประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากผลตอบแทนสุทธิทางสังคมที่ได้รับของนโยบายนี้มีค่ามากกว่าในขณะที่เดียวกันก็สร้างภาระให้กับรัฐบาลที่ต้องแบกรับต้นทุนในการดำเนินนโยบายดังกล่าวน้อยกว่าด้วย

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลืองของเกษตรกรทั้งสองกลุ่ม พบว่าเกษตรกรกลุ่มที่อยู่ภายใต้้นโยบายพยุงราคาถั่วเหลืองและเกษตรกรกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ภายใต้้นโยบายดังกล่าวมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจไม่แตกต่างกัน กล่าวคือเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีประสิทธิภาพทางด้านราคาเปรียบเทียบในการใช้ปัจจัยการผลิตผันแปรประเภทแรงงานจ้าง ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเท่ากัน ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มไม่ได้ทำการผลิต ณ จุดที่ได้กำไรสูงสุด ทั้งนี้เพราะได้ทำการผลิต ณ จุดที่มูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มที่ได้รับจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นแรงงานจ้างมีค่ามากกว่าค่าจ้างแรงงาน ดังนั้นเพื่อให้ได้กำไรมากขึ้นจึงต้องเพิ่มการใช้ปัจจัยแรงงานจ้างให้สูงขึ้น ในขณะที่ปัจจัยการผลิตประเภทอื่นๆ เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มทำการผลิต ณ จุดที่มูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มที่ได้รับจากการใช้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมีค่าน้อยกว่าราคาของปัจจัยการผลิตชนิดนั้นๆ ดังนั้นเกษตรกรทั้งสองกลุ่มจะต้องทำการลดปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตเหล่านั้นลงจึงจะทำให้ได้กำไรเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตถั่วเหลืองของเกษตรกรพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลืองของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตถั่วเหลืองไม่แตกต่างกัน โดยเกษตรกรกลุ่มที่ได้รับการพยุงราคามีต้นทุนรวมในการผลิต 834.58 บาทต่อไร่ มีกำไร 906.34 บาทต่อไร่ หรือคิดเป็นกำไร 3.96 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนเกษตรกรกลุ่มที่ไม่ได้รับการพยุงราคามีต้นทุนรวมในการผลิต 747.96 บาทต่อไร่ มีกำไร 1,067.97 บาทต่อไร่ หรือคิดเป็นกำไร 4.26 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะเดียวกันราคาขายถั่วเหลืองที่ได้รับของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มก็ไม่แตกต่างกัน โดยเกษตรกรกลุ่มที่อยู่ภายใต้้นโยบายพยุงราคาขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ย 7.39 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่เกษตรกรกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ภายใต้้นโยบายพยุงราคาขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ย 7.72 บาทต่อกิโลกรัม

ผลการศึกษาทำให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ นโยบายในระยะสั้น รัฐบาลควร
จะเลือกใช้นโยบายพยุงราคาถั่วเหลืองเพื่อจูงใจให้เกษตรกรผลิตถั่วเหลืองมากขึ้นจะทำให้ปริมาณ
การผลิตถั่วเหลืองภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นและสามารถลดการนำเข้าจากต่างประเทศได้ด้วย
ส่วนนโยบายในระยะยาวนั้นรัฐบาลไม่ควรจะนำเอานโยบายพยุงราคานี้มาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้เพราะ
ว่านโยบายดังกล่าวจะทำให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการมากกว่าผลตอบแทนที่จะได้รับ ซึ่งแสดง
โดยค่าของผลตอบแทนสุทธิทางสังคมที่มีค่าเป็นลบ ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยเป็นสมาชิกของ
องค์การการค้าโลก(WTO) รัฐบาลจำเป็นต้องลดการแทรกแซงในการผลิตสินค้าเกษตรภายใน
ประเทศให้น้อยลงตามกฎหมายของ WTO ดังนั้นนโยบายในระยะยาวที่เป็นแนวทางที่ยั่งยืนกว่าก็คือรัฐ
บาลควรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตถั่วเหลืองให้สูงขึ้นโดยการส่งเสริมให้ความรู้และคำแนะนำ
เกี่ยวกับการใช้ปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพราะปัจจุบันเกษตรกร
ทั้งสองกลุ่มยังไม่ได้ทำการผลิต ณ จุดที่ได้กำไรสูงสุด

Thesis Title	Analysis of Price Support and Fertilizer Subsidy Policy for Soybean Productivity Improvement of Farmers in Mae Chaem District, Chiang Mai Province		
Author	Mr. Werasak Somyana		
M. Econ	Economics		
Examining Committee	Associate Prof. Dr. Satiean Sriboonruang		Chairman
	Associate Prof. Dr. Kanit Sethasathien		Member
	Associate Prof. Dr. Pichit Thani		Member

ABSTRACT

This study aims to compare the effectiveness of price support and fertilizer subsidy policies for the soybean productivity improvement in Thailand by comparing the net social benefit. The macro data of soybean production was used utilized the study. An appropriate policy derived from this analysis will be used to study the effect of such measurement which have on soybean production efficiency. The primary data involving soybean production in 1998/99 that gathered from 169 sample farmers was used to study production efficiency. These sample farms comprised of 94 farmers which operating under the appropriate policy and the rest of 75 farmers are not included.

The study result indicated that the net social benefit obtained from both measures are negative value. The fertilizer subsidy policy gains net social benefit about -14,957.76 billion Bath. Meanwhile, the producer surplus equal to 90.93 billion Bath and the burden of government in term of the implementation cost of such policy equal to 15,048.70 billion Bath. The price support policy gains net social benefit about -42.69 billion Bath. Meanwhile, the producer surplus equal to 128.29 billion Bath and the burden of government of such policy cost equal to 170.99 billion Bath. Therefore, the price support is more appropriate than the fertilizer subsidy

for enhancing soybean domestic production due to the net social benefit of such policy was greater than and the burden of government in term of implementation cost was less than the fertilizer subsidy policy.

The study result of the soybean production efficiency of both groups found that the farmers who are under the price support policy and those who are not under have no different in economic efficiency. This is indicated by the research out comes that both groups have the same level of price efficiency of labor, fertilizer, chemical and seed input utilization. The study also show that both groups of farmers do not produce on the potential profit level but they produce at the point where the value of marginal product of labor input higher than the money wage. The soybean farmers can use much more labor input to increase their profit. The utilization of other variable inputs such as fertilizer, chemical and seed were used at the point where the value of marginal product from such inputs less than their prices. Therefore, both groups of farmers are recommended to reduce these kind of variable inputs in order to get higher profit.

The study results of costs and returns from soybean production were consistent with the research results of soybean production efficiency. Both groups of farmers have no different of costs and returns. The soybeans farmers who are under the price support policy have total cost about 834.58 Bath per rai and obtained profit about 906.34 Bath per rai or 3.96 Bath per kilograms. The soybean farmers who are not under the price support policy have total cost about 747.96 Bath per rai and obtained profit about 1,067.97 Bath per rai or 4.26 Bath per rai. The market price of soybean for both groups are almost the same, where the average price for the group who are under price support policy equals to 7.39 Bath per kilograms. Meanwhile, the average price of soybean for the second one equals to 7.72 Bath per kilograms.

The policy recommended derived from this research results are as follow : Firstly, for short term policy, the price support policy should be implemented in order to encourage the soybean growers to increase their production. Therefore, the quantity of domestic soybean will be increased and the imported quantity of soybean will be decreased. Secondly, for long term policy, the price support policy should not be implemented due to the cost of such policy is

greater than its benefit. This indicated by the negative value of net social benefit. Meanwhile, Thailand now is a member of the World Trade Organization (WTO), therefore the government has to reduce the intervention in agriculture product market in order to follow the rule as mentioned in the agreement chapter of WTO. There fore, the sustainable way of long term policy is that the government have to provide more knowledge to enhance more efficient of inputs utilization due to the existing soybean farmers do not produce at the point of profit maximization.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University